Sızıntı

KASIM 1979
SAYI :10
YIL :1

Hiç birşey bilmeme, gençliğin elini kolunu bağlayıp onu müdafaasız bıraktığı gibi, kötünün ve çirkinin öğretilmesi de onu felç edecektir.

Öğrenme ve öğretme göklere dayalı iki yüce vazifedir. Bu vazife ile insanın ruhundaki ehlilik ve ehliyet ortaya çıkarılır ve o, topluma armağan edilecek hale getirilir. Öğrenme ve öğretme inbiğinden geçmemiş fertte insani meziyetler ve yükseltici hususiyetler gelişmediği için onda içtimai bir hüviyet aramak da beyhudedir.

Ancak, neyin öğrenilip, neyin öğrenilmemesi lazım geldiğini ve nelerin ne zaman verileceğini bilmek de en azından öğrenme ve öğretme kadar mühimdir. Bilgi adına mevsimsiz verilmiş nice şeyler vardır ki, dimağı çepeçevre sarmış bir sis gibidir. Böyle bir bilgi, sahibine ışık tutamayacağı gibi başkalarına da faidesi olmayacaktır.

Bilmek zati bir değer ifade etse de, çok defa talibinin omzunda bir yük ve bir vebaldir. Hele herşeyi bilmek isteyenlerin ve sırf bilmiş olmak için ilim edinenlerin bilgisi, onları birer malumat hammalı yapmadan başka bir şeye yaramayacaktır.

Öğrenilip ve öğretilecek herşey, insan şahsiyetini bütünleştirici ve iç âlemi ile eşya ve hadiseler arasındaki ine münasebeti keşfe matuf olmalıdır. Hatta öğrenilen şeye ait her parça, pratiğe sağlam bir mesnet ve yeni terkiplere götürücü esaslı birer rehber mahiyetinde bulunmalıdır.

Şahsiyetimizle eşya arasındaki esrarı çözmeye matuf olmayan bir ilim, harici dünya adına ve onunla bütünleşme hesabına bize kazandıracağı bir şey olmadığı gibi, aynı

zamanda vicdanın bu muammalar laboratuarı karşısında mahkûm olması demektir. Vicdana kol-kanat olup onu seyyal kılacak husus, harici duyuşlarıyla, içteki bulunuştur. O, bu kol ve kanattan mahrum edilince asla kendinden bekleneni eda edemeyecektir.

Onun için sadece öğrenmek ve önüne gelen her şeyi öğrenmek, götürdüğü şeyler itibariyle hiç bilmemekten daha tehlikelidir. Bu itibarla insanı bilgi hammalı yapabilecek bilgileri öğrenmek yerine, kâinatla bütünleşmeye götürücü şeylere gönül verilmelidir. Bu düşüncenin ilk merhalesi, öğrenme ruh ve ciddiliğinin de en sağlam belirtisidir. Bu teminatı elde ederek ilim yoluna koyulma, insanı ezbercilik ve hafıza müsabakasından kurtaracağı gibi, materyalizmin içine düştüğü kışırla iştigal ve hezeliyattan da koruyacaktır.

Herşeye merak sardıran ve her gördüğünü ve duyduğunu öğrenmek isteyen, ciddi hiçbir şey öğrenemez. Gerçek ilim ve tefekkür ‘Bu lazımdır’ denen şeyle iştigal nispetinde elde edilir. Fuzuli ve sırf merak saikasıyla öğrenilen şeyler ise çok defa öğrenen için öldürücü zehir tesiri yapar. Ya tertemiz, genç dimağlara ve hele hele onun kalb ve ruhi yapısına zıt olursa..

Gençlere öğretilecek şeyler, onları birer hafıza hammalı kılmaktan ziyade, yaş ve kültür durumları nazarı itibara alınarak, gördüğü şeylerin ötesinde gayeler hissettirilmeli ve öğreneceği şeyler, hazmedebileceği ölçüde verilmelidir. Daha ilk mektepte çocuğa cihan coğrafyası, beşer tarihi veya felsefe ile taşıyamayacağı bir yük yüklemek, ders için de talebe için de talihsizliktir.

Her gün, ilim adına, çırağını bin şüphe ve tereddütle baş başa bırakan öğreticiye muallim denemeyeceği gibi; talebesini bir laboratuar ciddiliği içinde doğru neticelere götüremeyen mektebe de mektep denemeyecektir. Aynı

zamanda bu mektep mensupları, kitlelere ışık tutmadan çok uzak ve öldürücü lüzumsuz bilgilerle doldurulmuş, ruh perişaniyeti içinde bir kısım mahkûmlardır.

Aile ve içtimai çevrenin gence bir şey vermeyişi ve veremeyişi bir gerçektir. Ancak bir başka taraftan onun yüce duyguları ve iç alemi askıya alınmasaydı ve etraftan akıp akıp ruhuna gelen örseleyici ders ve telkinler olmasaydı, hiç olmazsa onu, saffet-i asliyesi içinde korumak mümkün olacaktı.Heyhat.. Günlük televizyon haberleri, siyasi polemikler, sporlar ve sporcular ve sırf merak uyarma maksadıyla tertip edilmiş yalanlar, tezvirler ve her türlü aldatmalar ve sansasyoneller o zaif dimağları O denli işgal etmiştir ki, bu Kaf dağından yükü, değil o cılız varlıklar 'benim diyen' her babayiğit dahi yüklenemez.

Bu kadar yük altında mektepteki derslerin anlaşılması; anlaşılıp kavranması ve hayatın içine sokulması; hele hele onlarla yani terkiplere ulaşılması asla mümkün olmayacaktır. Bir de buna, talebesini bilgi hammalı yetiştirme programı eklenmişse, artık onu yaradan acısın...

Günümüzün tembel talebeleri veya bu bozuk havanın tembelleştirdiği çıraklar daha çok, çile çekmeden elde edilen şeylerin peşindedirler. Günlük hayatlarında onları daha çok meşgul eden şeyler: Gazete haberleri, sporlar ve sporcular, filim ve artist isimleri ve gençlik heyecanlarından istifade edip, onları birer insan-azmanı haline getiren bir kısım (izm) li müskiri ve mükeyyifattır. (1) Böylelerine bir fatihlik ve kâşiflik anlatmak en güç şeydir. Emek ve çile isteyen büyük insan olma yolu, onlara göre en menfur şeydir. Çalışmayı, hele metot ve sistem içinde çalışmayı asla sevmezler. Bir de buna-günümüzün renkli hadiselerinin vitrinleştirilme ve sahnelendirilmesi ilave edilecek olursa, doğruyu öğretme sancısını çekenlerin vay haline..,

Asrımız, içinde cereyan eden hadiselerin çokluğu, araştırmalarını artması, ilmi eğrilerin ihtimaliyeti yeniden hızlandırılıp sahneye sürmesi; tecrübelerle elde edilen katiliklere nispeten, istatistikî bir havanın daha çok revaç bulması, insan için herşeyin kavranabilir olmasını imkânsız kılmaktadır. Esasen böyle bir teşebbüs de hem öğrenen için hem de öğreten için boş bir gayret ve budalalıktır.

Günümüz, iş bölümünü, vazife taksimini ve ihtisaslaşmayı zaruri görmektedir. Her ferd, eşya ve hadiselerin bir bölümünü keşfe koyulacak ve kendinden bekleneni verebilmek için o uğurda fani olacaktır.

Şimdi bir kere düşünün, zihni günlük hadiseler tarafından işgal edilmiş; ruh dünyası kısır boğuşmaların alçaltıcı baskısı altında ezilen bir gencin, gönlüne bir şey koymak mümkün müdür? Hele kafasına takılan şeyler hayvani hisleri ve beşeri garizeleri tarafında. hüsn-ü kabul görüyorsa... Allah’ın günü, onun yüce hisleri, üzerine bir balyoz gibi inen, kudurtulmuş şehevi arzu ve ihtiraslar, onda okuma ve düşünmeye mecal bırakır mı?

İyilik ve güzellik bilgisi, yozlaşma ve soysuzlaşmaya karşı savaşan bir ordu gibidir. Genç, bu kuvveti mektep ve mektep vazifesini yapan muhitinden alacaktır. O, ancak bu lahuti bilgiyle donatıldığı zaman, fenalıklara mukavemet gücünü kazanır ve iradenin hakkını verir

Hiç birşey bilmeme, gencin elini kolunu bağlayıp onu müdafaadan mahrum bıraktığı gibi, yanlışın ve kötünün öğretilmesi de onu felç edecektir.

Ne acıdır ki, asırlardan beri milletimizin ömür törpüsü sayılan bu hususa karşı, henüz milletçe toplu bir kıyam ve bir seferberlik hissi görülmemektedir.

Gelecek sayıda maarifimizle alakalı ayrı bir hususu ele alma vadiyle.

SIZINTI

1): Müskirat ve mükeyyifat: Sarhoş edici ve keyif verici.

batılı annenin kaderi bu mu

Tıp tahsiline başladığım günden bu yana, insan uzviytındaki, değişiklikleri ve uzuvlarda eskiyen yahut ölen dokular yerine yeni yeni dokuların inşaa edilişinin, sırf maddi yönlerini izah eden ve açıklayan temel prensipleri öğrenmiştim. Dokuların birçoğunu mikroskop altında inceledim. Vücudun çabucak iyileşmesi ve yarayı sarması için ona yardımcı bütün şartları tetkik ettim. Mükemmel ahenk karşısında kendimden geçtim. Yarayı kendi haline bırakmak, beklenen neticenin meydana gelmesi için tıbbi imkânları hazırlamak, maddi şartları ayarlamak kâfi görünüyordu... Fakat harikulade bir süratle, sihirli bir iyileşme ancak ümitle, hayata kuvvetli bağlılıkla mümkün oluyordu...

“Cerrah olarak çalışırken günün birinde yetmişini aşkın bir nine geldi, bel kemiklerinin çok ağrıdığından ve kırılmış olma ihtimalinden şikâyet ediyordu. Bir süre hastayı kontrol altına alıp tedavi ettikten sonra ara ara filmlerini çekip incelemeye koyuldum. Ve şaşırtıcı bir süratle iyileşmekte olduğunu gördüm. Çok geçmeden onun yanına varıp hayret dolu bir şaşkınlıkla, tıp tarihinde eşi görülmemiş bir çabuklukla iyileştiğini kendisine müjde verdim. Bunun üzerine yaşlı kadın, tekerlekli sandalyeye binerek hareket etme imkânına sahip oldu. Daha sonraları da koltuk değneğine dayanarak yürümeye adı. Mesai arkadaşlarımla birlikte bu harika nevinden iyileşme karşısında hastanın taburcu edilebileceği ve hastanede tedavi görmesine lüzum kalmadığına karar verildi. Hastanedeki rahatlık ve emniyet onu hayata bağlıyor ve yaşama sevinci veriyordu. Ümitle dopdolu oluşu hastalığın iyileşmesine ve çok kısa zamanda şifa bulmasına sebep oluyordu. Süratle hastalık ondan kalkmış ve kırılan kemikler birbirine kaynamıştı. Ertesi sabah pazar günü olduğu için kızı, mutad olarak annesini ziyarete gelmişti.

Öbür güne taburcu edileceğini koltuk değnekleriyle yürüyebildiği kendisine anlatıldı. Kızı, annesini bir kenara çekerek; kocasıyla karar verdiklerini, kendisini düşkünler yurdundan birisine yatıracaklarını, çünkü kendisine evde bakma imkânına sahip bulunamadıklarını bildirmişti. Ziyaretçilerin dağılmasından birkaç saat ya geçmiş, ya geçmemişti ki, hemşireler tarafından çabucak çağırıldım. İhtiyar kadıncağızın çok büyük bir kriz geçirdiğine şahit oldum. Başına vardığımda gördüğüm şey gerçekten dehşet vericiydi.

Kadın son anlarını yaşıyordu Anladım ki hasta belindeki kemiklerin kırılmasından değil de, kırılan kalbinin tesirinden yıkılmıştı. Elden gelen bütün imkânlar kullanıldı, krizin giderilmesi için her türlü çareye başvuruldu: Ama bütün çabalamalar boşa gitmişti. Ne var ki artık aldığı vitaminler, takviye edici ilaçlar onun bir türlü kırılan kalbini tedavi edememişti, Ne yazık ki şimdi kırılmış olan kalbi, onun kaynamış olan kemiklerine rağmen yaşamasına müsaade etmiyordu. Ve kadıncağız birkaç saat sonra ruhunu teslim etti. Bu hazin son batılı annenin kaderiydi.”

Prof. Dr. Paul Ernest Adolphe.

İNSANIN OLUŞUMU YOLUNDA

Her gidişin ve dönüşün bir nizamı vardır. Canlı cansız bütün varlıklar bu nizama uyup uymamalarıyla değer kazanır yahut da kaybederler. Varlıkların şuur sahibi olmayanlarından, iradeleriyle intizam dışına çıkmaları düşünülemez. Ancak şuur sahibi bir el tarafından idare edildikleri, hareket tarzlarından anlaşılmaktadır.

Kâinat kurulmuş bir saat midir? Elbette ki hayır. Her an tazelenen, değişen hal ve keyfiyetler, hesaplarımızı alt üst eden vaziyetler, kâinat çarkının hiç de saat çarkına benzemediğini göstermektedir.

Hiç beklenmedik bir anda dünyayı terk edecek olan insan ve bir anda kararan seması ve sallanan zemini; sonra bütün haşmet ve sıcaklığıyla güneş ve daha sonra da arkadan gelen sel ve afetler; Varlık âlemine yeni yeni gelen yıldız ve seyyarelerin ve bunların ne zaman ve nasıl geldiklerinden hiç haberimizin olmayışı; binlerce ani ve def'i var oluşların hem başlangıcında hem de devamında hâkim bir Kudretin varlığını bize ihtar etmektedir.

Şu kâinat her an değişiyor, tazeleniyor. Bir taraftan gelmeler olurken diğer taraftan da daima gidiliyor. Yani

bize, küremize ve semamıza her an müdahale edilmekte, her saniyeye ayrı bir renk verilmektedir.

Evet, bu âlemi var eden, ona hayat veren Kudret, elbette idare edende O olacaktır. O, Kayyumiyetiyle bize güç ve enerji vermekte; bizde böylece ayakta durmakta ve çalışabilecek kuvvete sahip olmaktayız.

Hayat anlaşılmaz bir muamma mıdır? Mahiyet ve vazifesi nedir? Hayat, bütün parlaklığı ve nuraniliğiyle beraber oldukça sırlıdır. Ama ilimler ilerledikçe, anlaşılması biraz daha da kolaylaşacak ve âlemin keyfiyeti ve zamanın hadisatı, ister istemez insanımızı kendini aramaya, varlığın cilvelerini, hayatın sırlarını çözmeye doğru sevk edecektir.

Öyle ki, "uzay"ın derinliklerine doğru tırmanmakta ve yeni idareler ve boşluklar (!) keşfetmekte olan insanlık, "uzay"ın sonuna varlığında (1) ve bilinmezleri bileceğini sandığı an yine aldanmakta ve yanılmaktadır. Kendi hayatındaki sırları ve hikmetleri arama yolunda olan insan, belki birşeyler bulabilir ve faydalı neticelere varabilirdi. Ne yazık ki bu gayretler de boşa gidecek yönde, hatta insanlığın zararına kullanılacak yolda, geliştirildi, işlettirildi ve o haliyle insanlara takdim edildi.

Esasında bugün "uzay çalışmaları" kendini kaybeden insanın kendini ve yatanını yitirenlerin yitirdikleri şeyleri

aramalarından başka birşeye de benzemiyor. Bir yanlış hesap ve ters başlangıçla, işe başlama sayılan bu kabil çalışmalar hiçbir zaman doğru sonuca götürmeyecektir.

Anlaşılması oldukça zor ve her yönüyle kavranması âdeti imkânsız sayılan hayat, bu çocuksu mebadiyle (1) nasıl kavranır. Ve onun içindir ki, bugün var oluş sırrı bir olağanüstü "rastlantı" ya verilmektedir. Heyhat!. Kimyevi reaksiyonlar hiçbir zaman hayatın sisli semasına aydınlık getiremeyecektir. Başta böyle bir yanlışla işe başlayanlar ve hayatı bir "rastlantı" ve kimyevi bir reaksiyonlar zincirinin neticesi kabul edenler acaba hangi ilmi araştırmalarla buna ulaşmışlardır. Ve elde edilen bir "hiç" karşısında girdikleri dehlizden çıkıp kurtulabilecekler midir acaba.

Bazı araştırıcılar, canlı organizmaların, ilk meydana çıkışlarının, nasıl olduğunu bulabilmek için, hayata müsait şartlardan uygun bir vasat hazırlayarak, çeşitli laboratuar çalışmaları yapmakta ve bu yolda emek ve zaman sarf etmektedirler.

Bazıları ise bu çalışmalara 20-30 senelik zaman süresince devam edip, proteinin temelini oluşturan amino asitleri elde etmeye çalışarak; dünyanın başlangıçta ki atmosfer ve okyanuslarındaki canlı moleküllerin, çok uzun zaman içinde ve çeşitli değişikliklerle oluştuğunu iddia etmektedirler.

Ve... Bu felsefeden hareket ile kimya yapısı dünyamıza benzeyen, Güneşimizden veya başka bir güneşten aynı şekilde enerji alan daha başka binlerce gezegen oluştuğunu, onlarda da bizim gibi canlıların bulunduğunu ve onlarda da zekâ sahiplerinin olabileceğini söyleyerek girdikleri karanlık koridorda körebe oyununa devam etmektedirler.

Meseleyi pozitif olarak ele alan tecrübeci, deneyi kendi idare ettiği gibi, başlangıç şartlarını da kendi ayarlar ve

bütün gayesi arzu ettiği sonuca ulaşmaktır. Dünyadaki kimyevi hayat şartlarını bilerek, deneyi beklediği cevabı alacak şekilde ayarlaması tabii değil mi? Elbette kendince sonuca götürecek şekilde moleküllerin biraraya gelmesini gösteren yol ve metotlara başvuracak ve ömrünü o istikamette tüketecektir.

Evet,. Mevcut bir vasatta, mevcut ısı ve enerji altında, mevcut olan atom veya moleküllerin biraraya gelmesini, yine sana verilmiş olan güçle temin et; sonra da kalk; hayat böyle başlamıştır da. Bırak sen hayatın nasıl başlamış ve nasıl devam etmiş olduğunu, bırak sen ilk canlı nasıl yeryüzüne gönderilmiş bulunduğunu; sen çocuğun doğumuna kadar ki gelişmesini ve sonraki büyümesini ve şu anda bir anlık canının ve bir lokmalık gıdasının nasıl ona kan, kemik ve et olduğunun izahını yap. Eğer gücün yeterse!.

Bir kere hayatın hangi zaman sınırları içinde ve hangi şartlar altında başladığı henüz bilinmemektedir. Bu husustaki yanlış düşünce birazda şuna benzer, sahifeler üzerinde çözülmüş bir problem var. Elinde son bir-iki sahifesi mevcut ve sonuç da malum. Geriye doğru gidilerek çözümün başına varmak isteniyor. Öyle ki, problemin nerde nasıl başladığı hatta hangi soruya cevap olduğu bilinmemekte. Şimdi sen başlangıcı buldum dediğin nokta,

belki de son paragrafın başı. Esasen bir problemin tek çözüm yolu yoktur. O, belki binlercedir...

Şimdi biz yine kendi meselemize dönelim. Daha dün, 1950lerde dünyamıza benzeyen, hayat olma ihtimali kuvvetli üç büyük gezegen ki Venüs, Ay ve Mars, birer birer acilen verilmiş hükümleri yalanladılar. 1962 de Mariner II. aracılığıyla ilim adamları Venüs sathında hiçte hayat emaresi olmadığı neticesine vardılar. Kütlesiyle, yoğunluğuyla, dönmesiyle ve Güneşe uzaklığı ile dünyamıza çok benzeyen bu gezegende hayat olma ihtimali oldukça kuvvetli görünüyordu. 1969 da “uydumuz” olan Ay’dan getirilen taş parçalarında hiç de hayatla alakalı elementlerin olmadığı anlaşıldı. Hatta dünyaya benzeyen “kimyevi gelişim” (!)im emaresi bile yoktu,

Geriye kaldı Mars; Mars üzerinde uçucu maddeler, donmuş karbondioksit ve buz parçaları olduğu tahmin edilmekte olan bir gezegen hüviyetiyle karşımıza çıktı ve bu haliyle o’da liste dışı bırakıldı,

Şimdi ilim, gözünü yıldızlara çevirmiş, iddiasını doğrulamak için onlardan medet istemektedir. Hâlbuki onların hepsi de birer akkor halinde olup bilemediğimiz pek çok gaye ve maksatlar için muti varlıklar ve diğer inkiyatlı varlıkların meskenleri olarak tebessüm edip durmaktalar

Bir aralık da yıldızlar arası maddeler size ümit verdi. Yani orda mevcut hidrojen, helyum ve azot atomları birleşirse hayatın emaresi olabilir zannettiniz. Heyhat!, O atomlar o kadar birbirlerinden uzak ki buluşup molekül olabilmeleri adeta mümkün görülmemektedir. İlim adamlarına göre bunun ihtimalidir. Yani 8000 sıfırı yanyana dizip baştakine bir virgül sonuna da bir 1 koyup o kadar da bir ihtimalle iki atom birleşebilir demektir. Bu demektir ki, uzayda insan gibi canlıların olması ihtimali değil; şayet atomların birleşmesi moleküllerin birleşmesi, canlı

organizmaya doğru devam edebilselerdi sıfırdan sonra konacak sıfırlara insanın ömrü yetmezdi ve bu ihtimaller içinde ilim yaptığını söylemek, gerçek ilim adamları tarafından gülünç duruma düşmek demektir.

Bugün dünyanın pek çok yerinde bu kabil yola çıkanlar çoktan bu safsataları bırakıp, hizaya geldiler. Bunlardan biri şöyle diyordu: “Bizden başka yıldız ve gezegende hayat olma ihtimali birin önüne dünyadaki bütün kumları koymak kadar akıldan uzak bir ihtimaldir, “Böyle demekle de gayri ilmi ihtimaller içinde boğulmaktan kendini kurtarmış oluyordu

Mesih SARAÇOĞLU

(1) Mebadi: Başlangıç

Ruhsuzlaşma

Makineleşme safhasının götürdüğü üretimi yüceltme, bundan daha beter bir tohum saklamaktadır ki, o da ruhsuzlaşmadır. İnsanın, yeryüzündeki gerçek durumunu göz önüne alacak olursak, devrimizin zavallılığını görmemezlik edemeyiz. Gittikçe artan maddi konfor seli, ruhi değerlerin aleyhine çalışmaktadır. Dermansızlaşmış, tükenmiş ruhun idare edemediği azmanlaşmış beden, insiyaklarının sınır tanımayan davranışlarına terk edilmiştir. Çıkarcılığı hakikatin, aşırı cinsi hani ve unutma arzusunu düşünmenin karşısına çıkaran modern telakki sayesinde, ruhsuzlaşma gittikçe cemiyette hâkim olmaktadır. Cemiyette faaliyetlerin esasını para teşkil ediyor. İtibarda olma, paranın derecesine göre oluyor. Hangi iddiada bulunulursa bulunulsun, hemen her türlü ideoloji mensubunun bütün arzusu, daha çok paraya sahip olup, daha konforlu yaşamaktır. Burjuva sayılmayı hiç kimse kendisine kondurmak istemediği halde, işçiler de dâhil olarak, herkesin hedefi burjuva olmaktır. Paranın esiri olmamayı isteyen din buyruklarını, akıl prensiplerini kulaklar duymaz olmuştur. “Mallar malını buldum bu malım yağma olsun. Bahar balını buldum, kovanım yağma olsun” diyen numune insanlara, hakikat erlerine rastlamak ise hayal olmuştur. Çıkarcılık ve konfor düşkünlüğü, ahlakın bütün kesin doğrularını yıkmakta ve kitleleri, ahlaklı yaşayarak başarılı olunamayacağına inandırmaktadır.

Paraya ve üretime tapınmanın temelinde, ruhu ve günah duygusunu unutma yatar. İslamiyet, günah duygusu telkin eder, yoksa insanın günah kompleksine saplanmasını istemez, hatta bir takım tedbirlerle onu günah kompleksinden kurtarır. ‘Bir hastalık olan günah kompleksinden çok farklı olan günah duygusu, suçluluk haliyle karışmasına engel olur” (Sezai Karakoç) Günah duygusu, müreffeh insanların hayatından hemen hemen

kaybolmuş, fakirlere ve beceriksizlere bırakılmıştır. Bazıları çevrelerine karşı vaziyeti kurtarabileceklerini umarak, dine saygılı olduklarını söyler ve dine karşı çıkmayabilirler. Dini olduğu gibi kabul etmeyenler, fiili maddecilikleri ile dinin buyruklarını bağdaştırdıklarını zannedebilirler. Fakat bunların, dini bir tezahür olduğunu düşünmek, aldanmak olur, Böylesi durumların, dini prensiplerin yaşanmasıyla pek ilgisi yoktur. Maddecilik, bayağı ve zavallı bir refah getirmektedir: Herkes çalıştığı halde, herkes fakir ve muhtaç kalmaktadır.

Hızlı yaşama çılgınlığı içinde, tefekkür alanları, kendine gelme ve kendini bulma anları kaybolmaktadır. Gerçekten, sarhoşluk ve uyuşturucu maddelerin kullanılması, büyük artış göstermektedir. Hem kendini, hem dünyayı unutmak ve henüz fırsat geçmeden hayattan faydalanmak hırsı, mesuliyetsiz ve günü birlik yaşayışa itmektedir. Pornografi'nin yayılması da, bunun neticesidir. Modern insanlar, gitgide kollektif bir çılgınlık istikbaline doğru gidiyorlar. Ruhsuzlaşma ve günah duygusunun yitirilmesi, insanları, her gün biraz daha, kendi benliklerini terk etmeye götürüyor. Parayı ve üretimi yüceltme: kültürü ve hasbi düşünceyi hakir gören insanı, sürekli bir çılgınlık durumunda sergiliyor. Bu hazin durum, benliğin hürriyete kavuşması değil, çare bulunamayan bir ümitsizliğin ifadesinden ibarettir.

Günahın manası gibi, kültür zevki de, faydalı şeyler öğrenme meyli karşısında tutunamamaktadır. Kültür sefaleti, bir realite olmuştur. Kolaycılığa alışılıyor, düşünmeyi isteyen kültür yerine ucuz, fakat oyalayıcı zevkler tercih ediliyor. Thomas Mann'a göre, işin aslı şuradadır: "Gençler, en yüksek ve en derin manasıyla, kültürün ne olduğunu bilmiyorlar. Kendi başlarına bir çalışma yapmanın ne demek olduğunu bilmiyorlar. Onlar, ferdi sorumluluğun ne olduğunun da farkında değildirler.

Rahatlarını, toplu yaşayışta buluyorlar. Toplu hayat, ferdi hayata kıyaslanırsa kolaycılık, hem de çok kötü ihmallere götüren bir kolaycılıktır. Bu neslin bütün arzusu; kendi öz benliğinden süresiz izin almak tek sevdiği şey ise çılgınlıktır” işe yaramaz eski şeyleri öğretmektense, hayatta faydalı olan bilgileri vermek arzusunda, aşırılığa düşülmüştür. Bu yüzden, bugün medeniyet denilince, geniş kitleler, modern şehirler geniş ve aydınlık apartman daireleri, asansör, elektrikli ev eşyaları, gazeteler vs. modern vesileleri düşünür. Böyle bir medeniyet anlayışı, ruhun hayattan iyice çekilmiş olduğunun delilidir. Bu durumu müşahede eden Tagor, batılılara diyor ki: “Siz, dünyaya bir ruhla geldiğinize inanıyor ve fakat onu korumak için hiç bir gayret göstermiyorsunuz, hatta bazen yol esnasında onu yitiriyorsunuz”. Bir cimrinin, zenginliği hayat gayesi yapısı gibi, dünyaya ve konfora saldırıyor, en değerli tarafımızı bu uğurda feda ediyoruz.

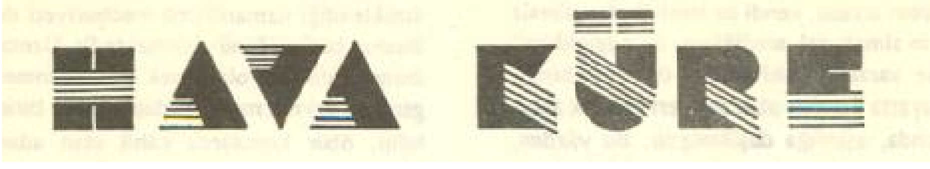
İnsanın bütünlüğünün zedelenmesi:

Modern insanın dramının bir yönü de, insanın bütünlüğünü yitirmesidir. İnsan son derece karmaşık, bölünmesi kabil olmayan bir varlıktır. İnsanı aynı zamanda hem bütün, hem parça, hem de kendi dışındaki dünya ile alakaları halinde anlamayı mümkün kılacak bir metot yoktur. Her ilim, hususi usuller kullanarak insan yapısının bazı yönlerini tecrit eder. Fakat bütün ilimlerin tecritlerinin toplamı, müşahhas insanın yanında çok cılız kalır. Zira anatomi, fizyoloji, kimya, psikoloji, pedagoji, tarih, sosyoloji, ekonomi ve bunların bütün branşları, mevzularını olanca genişliği içinde kuşatamamaktadırlar. Bu demektir ki, uzmanların anladığı insan, müşahhas insan, hakiki insan değildir. Ayrıca, devrin insanının ister istemez sürüklendiği uzmanlaşma mecburiyeti de, insanın bütünlüğünü yitirmektedir. Uzman demek, kültürlü olabilmek için, bilinmesi gereken sayısız mevzulardan, sadece birini bilip,

öbür konularda cahil olan adam demektir. Uzmanlık, toplu bir bakışı ve değerlendirmeyi, son derece güç hale getirmektedir. Sentez özelliğini yitirmesi, aklın, belki de en önemli sakatlığı olmuştur. Üniversite ve yüksek okulların çıkarıp durduğu bu “bilgin-cahillerin” çoğunun, her şeye belli bir tekniğin konusu olarak bakma meyli taşımaları, işi daha da kötüleştirmektedir.

İnsanın bütünlüğünün bozulmasının daha gizli tezahürlerinden biri de ortalığı kaplayan görünmez kişiliklerin oynadıkları rolde karşımıza çıkar. Bu görünmez kişilikler, kötüye çalışıp büyük zararlar verebilirler, Fakat hesaba çekmek gerektiğinde, ortada sorumlu bulmak mümkün değildir. Görünmez kişilik çalıştırdığı fertlerin rağmına, kötü neticeler verebilmektedir. Bunu çok güzel dile getiren Steinbeck, Gazap Çözümleri’nde bir şahsa şu sözleri söyletir: “Üzgünüz, ama bunu yapan biz değiliz bankadır. Bir banka, bir insan değildir. Olabilir ki bir bankadaki bütün adamlar bankanın yaptığından nefret etsinler, bununla beraber banka yine de onu yapar. Dediğim gibi, banka, bir adamdan daha çok bir şeydir. Bir devdir o. Onu insanlar meydana getirmişlerdir ama onu idare eden insanlar değildirler”. Bu sorumsuzluk, bu sorumluyu bulamamak. İnsanlarda menfi tepkiler uyandırmaktadır. Çünkü bu görünmez kişi hem de meşru sınırlar içinde bir takım haksızlıklar irtikâp ederken, zarar çekenler tek tek bizler, müşahhas insanlar olmaktayız.

Doç. Dr. Suad Yıldırım

Dünyamız etrafını halkın kullandığı dilde hava, teknik ifadede ise atmosfer adını verdiğimiz bir gaz tabakası çevirmiş bulunmaktadır. Atmosfer; yeryüzünden uzaklaştıkça azalan bir yoğunluk sırasına göre dizilmiş, yükseldikçe seyrekleşen ve nihayet feza boşluğuna intikal eden iç içe kürelerden ve katlardan meydana gelir. Fakat bu kürelerin farklılığı, isimleri ve yükseklik sınırları değişiktir.

Deniz dibinde yaşayan canlıların üzerine suyun yaptığı basınç gibi, atmosfer denizinin derinliklerinde yaşayan biz insanlara da havanın yaptığı basınç bir hayli tesirlidir. Tahminen 1cm2 İlk alana 1 kg.lık basınç yapan hava, bütün insan vücuduna 10 tonluk bir tesir yapmaktadır. Denizde ki gibi Atmosferde de yukarılara çıkıldıkça basınç azalmakta, arzın çekimine bağlı olarak aşağılarda yoğunluk ve basınç artmaktadır. Toplam havanın yarı kütlesi yerden 5 km.lik bir yükseklik içine sıkışmış halde % 99’u da 40 km.lik bir kuşak içinde bulunmaktadır. Bütün havanın yerden 1000 km. yükseklik içinde bulunduğu kabul edilirse, 960 km.lik bir mesafede tüm havanın % 1’i kadar bir kısmının bulunacağı söylenir ki yoğunluğun ve basıncın 40-50kmyi aştıktan sonra ne kadar çok azalacağı tahmin edilmektedir. İnsanlar ve hayvanlar için lüzumlu olan oksijen, bitkiler için karbondioksit ve Azot gazlarının oranlarının değişmesi canlı varlıkların yaşama güçlerine büyük ölçüde tesir eder. CO2 gazının azalıp veya çoğalması, bitkilerin gelişmesi üzerinde büyük tesirleri olduğu gibi, bu gazın % 55–60 oranında azalması dünya üzerindeki sıcaklığın 4–5 azalmasına, aynı oranda artması ise sıcaklığın 5 – 6 artmasına sebep olabilmektedir.

Atmosferin ihtiva ettiği gazların üç grubu doğrudan doğruya gaz, dördüncü de tozlardır. Azot, O_2, Argon, H_2, Neon, Helyum, Kripton, Ksenon, Metan gazlarından, 30 km yükseklikte O_2, argon, neon, kripton, ksenon, metan gazları azalmakta buna karşılık H_2 ve Helyum gazları artmaktadır.

Bundan başka atmosferde her zaman bulunan fakat nispetleri değişen gazlardan su buharı (Nem) ve CO_2 i saymak mümkündür. CO_2 gazı, karalar üzerinde denizlere göre daha fazla bulunması sebebi ile su buharı gibi güneşten gelen sıcaklık ışınlarını absorbe eder. Bu suretle toprağın soğumasını önler. Bitkiler üzerinde tesiri olduğu gibi, kireç taşının (kalkerin), istiridye kabuklarının ve mermerin meydana gelmesinde büyük ölçüde yardımcı olur. Diğer taraftan güneşten gelen ışınların yeryüzüne geçmesine mani olmadığı halde, yeryüzünden tekrar atmosfere yansıyan ışınları geçirmez ve bünyesinde tutar. Bu itibarla üzerimizde yorgan vazifesi görüp ve dünyamızın sıcaklığının kaybolmasını önlemiş olur.

Bunlardan başka atmosferde, Amonyak, Radyon, Sülfür dioksit, karbon monoksit, sülfür trioksit ve Ozon

gazları gibi ara sıra bulunan gazlarda vardır ki; en önemlisi ozon olup güneşten gelen ve büyük ölçüde öldürücü güce sahip bulunan ültraviyole ışınlarını absorbe eder. Zararlı mikropları öldürür. Havanın soğumasını önler.

Atmosferde bulunan tozlar da; C02 ve nemin yaptığı işlerin yanında, yağmurun meydana gelmesi için lüzumlu yoğunlaşma çekirdeği görevini de yaparlar. Atmosfer, yüksekliği yer sathından 80km. olan Mezosfer (iç atmosfer) ile, 80 km.den 800 - 1000 km. yükseklikte dış atmosfer (İyonosfer) katlarından oluşur. Mezosfer içinde yüksekliği 12 km. (ortalama) olan ve içinde meteostolojik olayların olduğu troposfer tabakası yer alır ki insan hayvan ve bitki hayatının içinde geçtiği 2 km.lik kısmına biyosfer adı verilir.

Dünyamızı kaplayan hava kürenin şekli, hemen hemen dünyanın şekline benzer. Bu tabakanın ekvator kısmı şişkin kutuplar kısmı ise basıktır.

Atmosferin yüksekliği, atmosferi teşkil eden gazların yok olduğunu kabul ettiğimiz yüksekliktir. Bu noktada atmosferin basıncı sıfırdır. Dünyamızda mevcut bulunan yerçekimi kuvveti gibi, atmosferde de bu kuvvetin tesiri ile hava zerrecikleri hareket haline dönüşürler. Yine dünyamızda mevcut olan merkezkaç kuvveti, üzerinde bulunan cisimleri atmosfere atmak ister ise de, yere verilmiş olan çekme kuvveti daha fazla olduğundan bu mümkün olmaz. Yer sathından atmosfere doğru yükseldikçe yerçekimi azalır. Buna karşılık merkezkaç kuvveti yükselir. Yükseldikçe öyle bir noktaya gelir ki, yerçekimi ile merkezkaç kuvveti eşit olur. Bu noktayı geçtiğimiz anda merkezkaç kuvveti yerçekimine üstün gelir. Bu durumda hava zerreciklerinin hava ile alakası kalmaz. Fizikerler tarafından yapılan hesaplara göre ekvatorda yerçekimi kuvveti merkezkaç kuvvetinden 289 defa büyük- tır.

Atmosferin yüksekliğini hesap etmek gayesi ile birçok usullere başvurulmuştu. Eski Arap astronomları güneş battıktan sonra alaca karanlığın (ufuk altında) kaç dereceye kadar indiğini hesap etmişlerdir. Umumiyetle bu 18° olarak bilinmektedir.

Bilhassa 3540 bin fit (3fit=1 m) yüksekte uçabilen uçaklar bulununca; atmosferde mevcut bütün su buharının kalınlığı 8–12 km. olan troposter dediğimiz tabakada bulunduğu ve bütün meteorolojik hadiselerin bu katta oluştuğu öğrenilmiş oldu.

Şu anda 250 bin fit'de uçabilen süpersonik jet uçaklarının, daha yükseklerde seyredebilen meteoroloji roketlerinin yardımıyla, tabakalar arasındaki fiziki ve kimyevi farklılıkları ve değişmeleri daha da iyi anlamış oluyoruz.

Şayet yeri çevreleyen atmosfer tabakası daha ince olsaydı, saniyede 11–72 km- hızla hareket eden ve her gün dünyamızdan uzakta yanıp tutuşan milyonlarca meteor (akan yıldız) yerin her tarafına çarpar ve her tarafını ateşleyip yakardı. Eğer meteorların her biri birer mermi hızında hareket etselerdi her biri fezada yanmadan dünyamıza çarpar ve bu da dünya ve dünyalılar için çok korkunç olurdu. Mermi süratinden 90 kat daha hızla

hareket eden küçük bir meteorun, insana çarpması değil de, insanın yakınından dahi geçmesi anındaki sıcaklık, insanı paramparça etmeye kâfi gelirdi.

Atmosfer biyocoğrafya içinde lüzumlu olan kimyevi ışınların geçmesine müsait kalınlıktadır. Bu ışınlar aynı zamanda mikropları öldürür, vitaminlerin oluşmasını sağlarlar. İnsana ise, çok fazla altında kalmamak şartı ile zarar da vermezler.

Yüzyıllardır yeryüzünden ekserisi zehirli olarak çıkan gazlara mukabil, atmosfer kirlenmeden kalmış, sırlı bir elle daima temizlenmiş, insanların korktuğu kirli havada boğulmaları henüz başlarına gelmemiş insanın yaşaması için elverişli şartlarda hiç bir değişiklik olmamıştır.

Bazılarının dediği gibi atmosferdeki hareketler düzensiz, sırasız ve intizamsız değildir. İlim adamı, bir prensip ve kanun içine alamadıklarının da belli bir hesap içinde olduğunu ve bunda çeşitli maslahat ve gayeler bulunduğunu kabul etmelidir. 0 kanunlardaki aksaklıkları da, kanun koyucunun varlık âlemine her an müdahale ettiğinin işaretini ve şuurlu işlerin şuur sahibi bir el tarafından idare edildiğini görmelidir.

Evet, bu büyük düzen, intizam ve denge içinde, insan nerede ve nasıl durduğunu düşünmeli, dönen dünyayı, etrafında atmosferi tutan Zat'a ve O'nun isteklerine boyun eğmeyi bilmelidir. Takriben 150 milyon km. ötelerden ona faydalı ısı ve ışığı ona gönderen, mikro âlemin ve makro âlemin zararlı mahlûkatından onu koruyup, hayatını devam ettiren Kudret'e karşı yerlere kapanıp teşekkür etmekten artık kaçınmamalıdır.

Hümeyra Güneş

CİLDİN MESAJI

Ben, insan vücudunun kalesi sayılırım. Kan basıncını düzenler ısıyı regüle ederim. Ürettiğim D vitamini, “testesteron” hormonlarını harekete, getirir: “Keratin” oluşturarak saç ve tırnakları yaparım. Organizmaya tesir eden sıcak, soğuk, acı dokunma gibi hisleri beyine iletirim. Güneş ışınlarındaki ültraviyolenin menfi tesirinden “melanin”le korunurum. Sıcak ta kişiyi serinletir, soğukta ısıtırım. Her türlü mikrobun vücuda girmesine mani olur, onları zararsız hale getirmeye çalışırım. Benim sağlığım ve muntazam çalışmam, sağlığınızın teminatı sayılır. Tabakalarımda 2,5 milyon ter bezi ve basınç. ağrı, soğuk ve sıcağa karşı hassas olan sayısız temas noktalarım vardır ve bunlar benim kızardığımı, güneşten yandığımı yani yaklaşan tehlikeleri bana ve size haber verirler.

Fazla sıcaklığı dışarıya atmak için, damarlarım genişler, böylece vücudun sathına daha fazla kan hücum eder ve ince damarlardan daha hızlı akmağa başlar, Prensip bakımından bu sistem son model bir otomobil soğutucusu gibi çalışır.

Ter bezlerim terleme ye başlar, çünkü nemli halimde kuru halimden iki kat fazla ısı geçirir ve teri buhar haline getirmek suretiyle fazla sıcaklığı da bertaraf etmiş olurum. Ben kuru ve kızgın çöl havasında sizlerden gün4e vasat olarak 12 litre, ter imal ederim.

En üst kısmım devamlı surette yenilenir, derin kısımlarımdaki hücre taba kalanını aşağıdan yukarıya doğru çıkarır ve vücudunuzun sathına kepek şeklinde serperim. Yağlı bir bez tabakamla da soğuğa karşı izolasyon olarak vazife görürüm.

Belki benim deri olduğumu anlamışsınızdır. Fakat bu işleri nasıl yaptığımı merak edebilirsiniz. Esasen bende merak ediyorum, insanı şaşırtacak kadar karışık bir mekanizma ile çalışırım- Çünkü ben yapmıyorum, bana yaptırılıyor. Nasıl yapabilirim ki: Bütün bunlar için Eflatun kadar aklım ve ilmim, çok büyük bir laboratuarını, eriş ilmez bir kuvvetim, tükenmez bir servetim olmalı. Bu işlerin sekteye uğramaması için sizlerden bazı isteklerim olacak.

Herşeyden evvel beni, yıpratıcı ve ihtiyarlatıcı güneş ışınlarından muhafaza etmeniz şart Bilhassa hanımların; fazla güneşin, ciltte kansere sebebiyet verdiğini öğrenmeleri gerek. Hele en hassas yerlerin alın-burun-kulak bölgeleri olduğunu bilseler, bu musibetten korunmak için yüzlerini dahi kapatacaklardır.

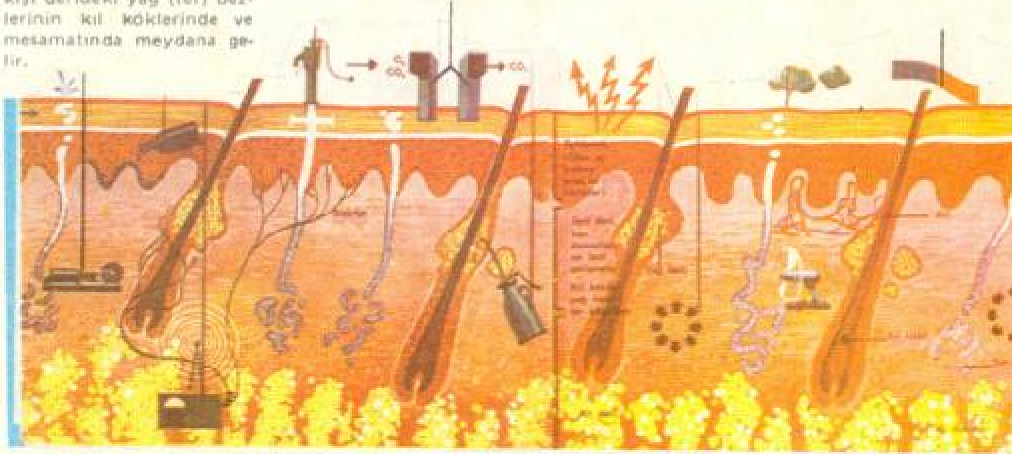
Birçok bakteri parazit ve mantarlar, oksijensiz, ılık, terli ve yağlı olan kıllı bölgelerde üreyip pek çok hastalıklara yol açtığından- Onun için bu bölgelerin temizliğine riayet etmeniz gerekmektedir. Bilgisiz, basit bir deri parçası olduğuma göre anlatılan bu işleri benim yapmam elbette ki düşünülemez. Akıllı ve şuurlu olan insanların dahi beceremeyeceği bu mükemmel işlerin bir Kudret eli tarafından bana yaptırıldığını benim her halim göstermiyor mu?

M.Ayvalı

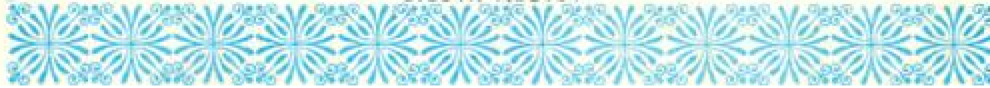
Terin meydana gelmesi: gözle görünen terlemenin yanında bir de devamlı, fakat fark edilmeyen bir deri dökülmesi vardır ki (günde 1 litreye kadar) bu sulu bir salgı veya kendi kendine eriyen hücrelerin protoplasmasıdır. Terin çıkışı derideki yağ (ter) bezlerinin kıl köklerinde ve mesamatında meydana gelir.

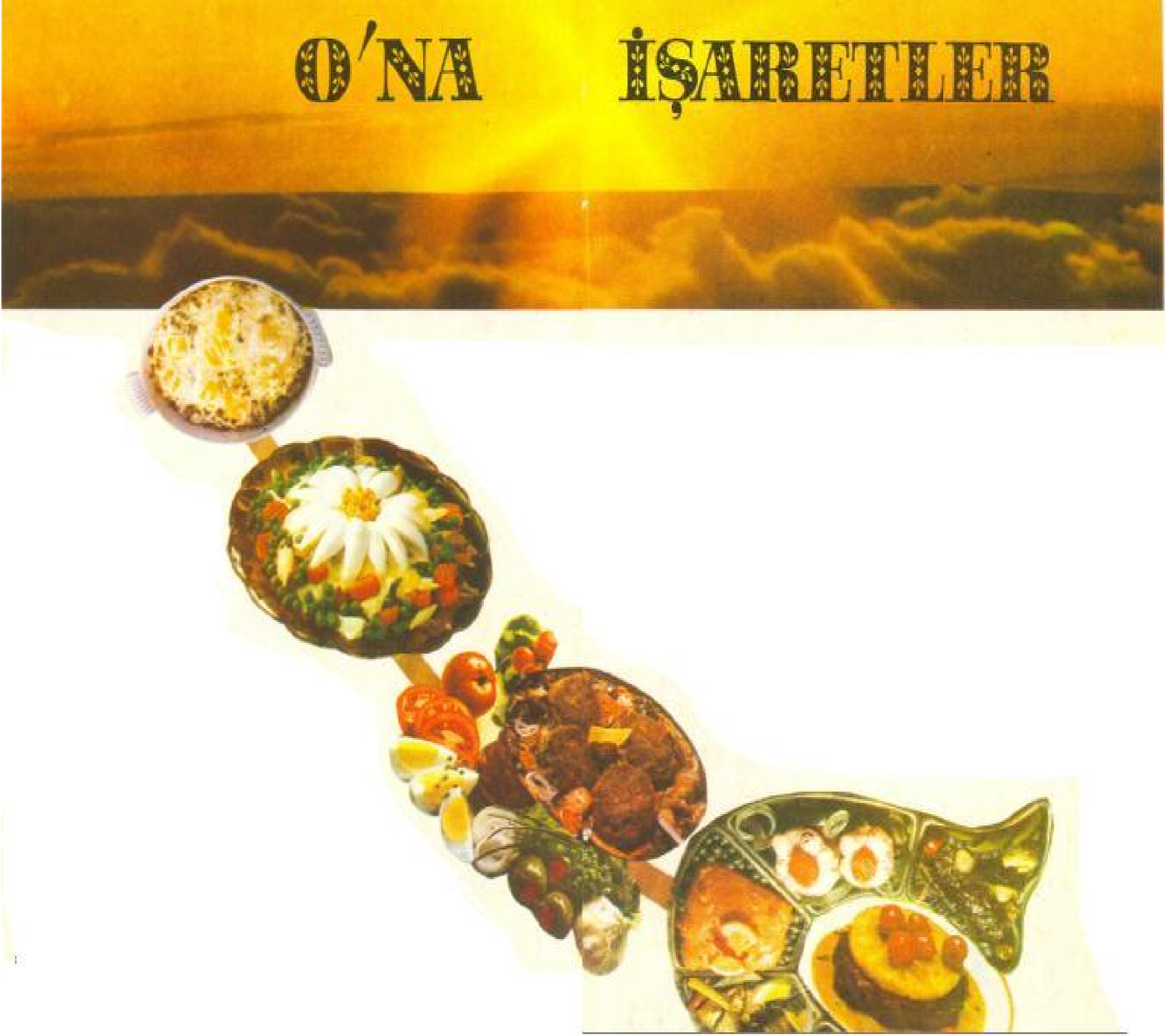
Derinin solunumu: deri karbondioksidi alır aynı zamanda gazların serbestçe karışma kanunlarına göre tekrar dışarı verir ve yalnız oksijeni tutar (zaman birimi başına normal solunan oksijenin % 1'i = deri solunumu)

Yenileme: en üst deri tabakasındaki deri hücrelerinin devamlı surette ölmeleri hücrelerin daha alttak oluşma tabakasında meydana gelen hücrelerle muvazenede tutulur, böylece eski hücreler devamlı surette yukarıya çıkarlar.

CİLDİN KESİDİ

ONUNCU İŞARET

Gel ey bir parça insafa gelmiş arkadaş! On beş gündür biz buradayız. (On beş gün sinn-i teklif olan, yani erginlik zamanı olan on beş seneye işarettir.) Eğer şu âlemin nizamlarım bilmezsek, padişahını tanımazsak; cezaya müstahak oluruz. Özrümüz kalmadı. Zira 15 gün (güya mühlet verilmiş gibi) bize ilişmiyorlar. Elbette biz başıboş değiliz. Bu derece nazik sanatlı, mizanlı, letafetli, ibretli masnular içinde; hayvan gibi gezip bozamayız; bize bozdurmazlar. Şu memleketin Haşmetli Maliki'nin elbette cezası da dehşetlidir. 0 Zat ne kadar kudretli, haşmetli, bir zat olduğunu şununla anlayınız ki; Şu koca âlemi bir saray

gibi tanzim ediyor; bir dolap gibi çeviriyor. Şu büyük memleketi; bir hane gibi, hiçbir şey noksan bırakmayarak idare ediyor. İşte bak, vakit bevakit, bir kabı doldurup boşaltmak gibi, şu sarayı, şu memleketi, şu şehri, kemal-i intizamla doldurup, kemal'i hikmetle boşalttırıyor. Bir sofrayı da kaldırıp indirmek gibi, koca memleketi baştanbaşa, çeşit eşit sofralar (sofralar ise, yazda zeminin yüzüne işarettir) ki, yüzer taze taze ve ayrı ayrı olarak matbaha-i rahmetten, yani rahmetin mutfaklarından çıkan rahmani sofralar serilir, değişirler. Her bir bostan bir kazan, her bir ağaç bir tablacıdır. Bir dest-i gaybı tarafından kaldırır, indirir tarzında mütenevvi (çeşit çeşit), yemekleri sıra ile getirip yedirir. Onu kaldırıp başkasını getirir; sen de görüyorsun ve aklın varsa anlarsın ki, o dehşetli haşmet içinde hadsiz sahavetli bir kerem var. Hem de bak ki, o gaybı zatın saltanatına, birliğine, bütün bu şeyler şahadet ettiği gibi; öyle de; kafile kafile arkasından gelip geçen, o hakiki perde perde arkasından açılıp kapanan bu inkılâplar bu tehavvülatlar (değişmeler); o Zatın devamına bekasına şahadet eder. Çünkü zeval bulan eşya ile beraber sebepleri dahi kayboluyor. Hâlbuki onların arkasından, onlara isnat edip nispet ettiğimiz şeyler, tekrar oluyor. Demek o eserler, onların değilmiş; belki zevalsiz birinin eserleri imiş. Nasıl ki, bir ırmağın kabarcıkları gidiyor, arkasından gelen kabarcıklar, gidenler gibi parladığından anlaşılıyor ki, onları parlattıran, daimi ve yüksek bir ışık sahibidir. Öyle de: Bu işlerin süratle değişmesi, arkalarından gelenlerin aynı renk alması gösteriyor ki; zevalsiz daimi bir tek Zatın cilveleridir, nakışlandır, ,ayineleridir, sanatlarıdır...

B.N.

İncir meyvesinin dişi ve erkek çiçekleri ayrı ayrı ağaçlarda biterler. Gerek erkek ve gerek dişi çiçekler kapalı ve ağızlan kilitli ve hatta mühürlü bir sandık ve mahfaza halindedirler. Bunların içine dışarıdan birşey girmesi imkânsızdır. Hâlbuki incirin meydana gelmesi ve meyvenin vücut bulması için erkek çiçeğin içindeki aşı zerreciklerinin dişi çiçeğin içine aktarılması icap eder. Bu ise, her ikisinin kapalı olması sebebiyle asli halinde adeta imkânsızdır. Bu aşılamayı ağacın nebati faaliyeti katiyyen başaramadığı gibi böceklerin ve rüzgârların da buna yardımları olamaz. Zira onların hizmeti ancak açık çiçeklerde cereyan eder. Bu nakli yapabilmek için şuur ve iradeyi haiz kasti bir hareketin, idrak sahibi bir faaliyetin harekete geçmesi lazımdır. İşte Büyük Yaradan, sanat mucizelerinin parlak parıltılarına bir misal olmak ve bu işi vücuda getirmek üzere hususi bir memur yaratmış bu işle vazifelendirmiştir. Böylece incir gibi benzersiz bir ihsanı, hayvani ve nebati iki faaliyetin ve müşterek çalışmalarının neticesi olarak yaratmıştır. Gayet zarif, müzeyyen ve sadece bir dokunmakla ezilip ölebilecek bir küçük sinek olan bu İlahi

memurun ana rahmi ve vatanı erkek çiçek tomurcuklarıdır. Bunların dışında hiçbir yerde vatan tutmasına imkân yoktur. Dişi çiçek doğupta aşılanacak kabiliyete erişince, erkek çiçek tomurcukları içine hilkatin birer birer yerleştirdiği sinek yumurtacıkları yarılır. Ve böylece seferber edilen sinek ordusu, vücutları sarı toz denilen nebati erkek tohum zerrecikleriyle sıvanmış olarak çiçeğin ağzından dışarı çıkarlar. Gariptir ki, o zamana kadar gayet muhkemce kapatılmış olan ve gayet sert bulunan çiçeğin ağzı o anda yumuşar ve geçecek orduya kapısını açar. Dışarıya çıkan sinekler ise sanki eskiden biliyorlarmış gibi hiç sapıtmadan doğrudan doğruya dişi çiçeklerin üzerine konarlar ve asli vatanlarına dönüyorlarmış yani tekrar yuvalarına giriyorlarmış gibi dişi çiçeklerin içine girerler. Her nedense, içeride bir müddet kaldıktan sonra tekrar dışarı çıkıp diğer bir çiçeğe girerler ve böylece incirin aşılanması tahakkuk etmiş ve aşılanan çiçek de meyveye inkılâp etmek üzere ağaçta sabit kalmış olur. Aksi takdirde içine sinek girmemiş olanlar, ağaç üzerinde kararıp çok geçmeden yere düşerler. Garibi şudur ki, dişi çiçeğin ağzı iğne ile delinmesi bile müşkül bir sertlikte kapalı ve sineğin vücudu da dokunmakla mahvolacak derecede zarif iken her nasılsa bu zarif mahlûk çiçeğin ağzını açıp içeriye girer. Veyahut dişi çiçek kendisine gelen bu ilah memura müsaade ederek onu içeriye alır. Vazifesini yaptıktan sonra da çıkmasına tekrar müsaade eder. Bu sefer sinek salimen diğer bir çiçeğe koşar. Böylece bir tek sinek 40 a kadar dişi çiçeği aşılar. Vazifelerini bitirenler ise artık dışarıda ayrıca yaşamaya devam edemeyerek ölürler. Kast ve iradenin tanzim ve ayarlamalarının bir neticesi olan bu harikulade mucize eserinin bundan sonraki safhaları ise daha şayanı hayret bir parlaklıktadır. Kudretinin son noktasına kadar aşılama vazifesinde istihdam edilen bu küçük memurun dışarıda ayrıca yaşamaya imkân bulamayarak vefat ettiği ve müddet-i ömrünün ancak bir iki gün olduğu yukarıda arz edilmişti. Böylece aşılama vazifesi biten bütün sinek ordusu

tamamen ölmüş olacaktır. Erkek çiçekler ise içlerindeki sinek ordusunu sevk etmiş sarı tozları da sarf etmiş olduklarından vazifeleri sona erdiği için onlar da ağaçta kalmayarak kuruyup yere dökülürler. Bu vaziyette dışarıda vatan tutamayıp helak olan ve incir ağacındaki vatan-ı aslisi de dökülüp mahvolan bu ordunun gelecek sene tekrar vücut bulmasına maddeten imkân kalmaz. Çünkü incir çiçeğinden başka yerde vatan tutamayan bu mahlûkun yumurta ve zürriyetini terk edeceği çiçekler de mahv olmuştur. Bu eski çiçekler dökülüyorken ağaç üzerinde yeniden taze çiçeklerin zuhurunu ve sineklerin onlara gelecek senenin zürriyetini yani yumurta ve tohumlarını bırakmasını ise diğer nebatata kıyasen akıl kabul etmez. İşte Yüce Yaradan bütün diğer nebatatta eşi olmayan bir harikayı bu mübarek ağaca hediye etmiştir. Şöyle ki: Sinek hazinesi olan eski çiçeklerin vazifesi bitip de dökülürken ağaçtan çiçekler doğmaya başlar. Ve bir kısım sinekler o taze çiçeklerin içine girip yumurtalarını bırakırlar. Bu çiçekler de bütün sene ağaç üzerinde kalıpta zürriyeti gelecek seneye intikal ettiremeyecekleri için sonbaharda bu çiçeklerin içindeki yumurtalar da yarılarak sinek haline inkılâp ederler. Bu sefer yine yeni çiçekler zuhur eder ve sinekler onlara yumurta bırakır. Bu çiçekler ise bütün kış ağaçta kalırlar. İlkbaharda yapraklar doğarken bunlar da içlerindeki orduyu dışarıya sevk eder ve dökerler. Yeniden taze çiçekler zuhur eder ve neslin yumurtasını onlar alır. Bu bahar çiçeklerinin içindekiler ise, dişi çiçekleri aşılayacak olan nesildir. Böylece erkek incir üzerinde ilkbahar sonbahar kış çiçekleri olmak üzere senede üç defa çiçek doğar ve zürriyet üç defa sinek haline gelerek nesil bu çiçeklerden birbirine aktarılır. Böylece aşı nesli devam etmiş olur. Ve ağaç hiç çiçeksiz kalmadan yani aşı ordusunun meskeni ağaç üzerinde hiç eksik olmadan nesil devam etmiş ve bu surette meyvenin aşılanması ve meydana gelmesi temin edilmiş olur. Şayet bu hallerde herhangi biri bir diğeriyle ahenkli olarak zamanında

meydana gelmez veya harici bir sebep ve bir hastalık neticesi bir arızaya uğrarsa o sene mahsul tehlikeye girmiş olur. Yani vazifesini bitirmiş erkek çiçeklerin dökülme zamanında taze çiçeklerin zuhuru ve neslin onlara aktarılması ve gerek dişi çiçeklerin doğup aşılanmaya kabiliyetli hale geldikleri zamanda erkek çiçeklerin aşılama memurlarını salıvermeleri o kadar tam olarak ayar edilmiştir ki, bunlardan birisi harici bir arıza sebebiyle muayyen vakitlerinden bir hafta evvel veya bir hafta sonra meydana gelecek olurlarsa, ahenk ve şiraze bozulur ve mahsul vücut bulmaz.

Ahmet Feyzi Kul

Fotosentez

“Belki dünyada bundan daha büyük bir harika yoktur. Güneş ışığı bir yaprağa değer ve fotosentezin sessiz gizliliği içinde yediğimiz besin ve soluduğumuz hava oluşmağa başlar.”

Güneş ışını 8 dakika süren 149,5 milyon kilometrelik soğuk ve karanlık feza yolculuğunu bitirip, dünyamızdaki yeşil yaprakların yüzüne değdiği an sessiz laboratuarlar çalışmaya başlar. Havanın zehiri ve toprağın suyu hemen birkaç saniye sonra şeker, protein, yağ ve nişasta şeklinde karşınızdadır. Bu akıl almaz ve her yönüyle harikulade hadiseyi bu “uzay çağında” dahi insanoğlunun hiçbir laboratuarı başarmak ve oluşturmak kabiliyetinde değildir ve belki de hiçbir zaman buna muktedir olamayacaktır.

Fotosentez’i günümüzün modern araştırmacıları “Elektromanyetik enerjisinin, biyosentez hadiselerinde kullanılabilen, kimyevi serbest enerjiye dönüşümünü sağlayan reaksiyonlar zinciri” olarak tarif ederler.

Şüphesiz bütün canlılar gibi, bitkiler de hayatlarını sürdürebilmek için, bazı faaliyetlerini durmaksızın yapmak zorundadırlar ve bu faaliyetlerini yapmak için de diğer canlılar gibi enerjiye muhtaçtırlar. Dünyamızdaki canlıların doğrudan ve dolaylı şekilde en büyük enerji kaynağı güneştir. Ancak güneşten bize gelen enerji fiziki enerjidir. Ve bu haliyle hayatı faaliyetlerde kullanılamaz. Canlı sistemlerin bunu kullanabilmeleri için kimyevi, organik gıda enerjisi haline dönüştürülmesi lazımdır.

Her bir yaprak hücresi içinde yüzlerce fabrika gizlidir.

Fotosentez öylesine bir hadisedir ki bu olay içinde ışık enerjisi kimyevi enerjiye dönüştürülerek hücrenin metabolik sistemine nakledilir ve bu enerji sayesinde karbondioksit ve su gibi iki basit maddeden 6 karbonlu ve yüksek moleküllü “organik” maddeler meydana gelir. Bu ise akıllara durgunluk veren bir hadisedir.

Dünya üzerindeki insanlığın idamesi doğrudan doğruya bu hadiseye bağlıdır. Zira “organik” gıda temini yönünden canlılar, yeşil bitkilerde olduğu gibi, gıdalarını kendileri yapabilen “Ototrof” ve hazır “organik gıdalarla beslenen ve yeşil olmayan bitkiler ile hayvan ve insanlar gibi “Heterotrof” olarak iki kısımda mütalaa edilirler. Biz insanların da içinde bulunduğu ikinci kısım canlılar, hayati faaliyetlerin sürdürülmesi için lüzumlu kimyevi enerjinin sağlanması bakımından “Ototrof” canlılara bağlıdırlar, Bu da fotosentez hadisesinin, bütün yaratıkların beslenmesi yönünden ne kadar mühim bir hadise olduğunu gösterir.

Havadaki Oksijen Dengesi:

Fotosentez denen kimyevi “reaksiyonlar” zincirinde yine hayati yönden çok önemli olan diğer bir husus da “yan ürün” olarak, atmosferi yenilemek üzere “serbest oksijen”in açığa çıkmasıdır. Havaya verilen bu oksijenin, canlılar için önemi çok büyüktür. Şayet fotosentezden oksijen çıkmasının durdurulduğu düşünülecek olursa, havanın oksijeninin, takriben 2000 sene içinde tükeneceği hesaplanmıştır. Bu da jeolojik noktai nazardan çok kısa bir süredir. Zaten atmosferik oksijenin kaynağı fotosentezdir. Nitekim yeryüzünde hayat ilk defa görüldüğü zaman, atmosferde çok az miktarda oksijenin bulunduğu da birçok deliller ile gösterilmiştir.

Fotosentezde açığa çıkan bu oksijenin menşeini bulmak için oksijen -18 izotopu ihtiva eden su ile yapılan denemeler neticesinde, yüksek bitkiler ve yeşil alglerin fotosentezi esnasında havaya verilen oksijenin> sudaki oksijen olduğu bulundu. Böylelikle bütün hayati faaliyetlerde başrolü oynayan su, parçalanması neticesinde açığa çıkan oksijeniyle de havayı yenilemekte ve havadaki oksijen kesafet dengesinin muhafazasına yardımcı olmaktadır.

Burada bir an durup çeşitli yönleriyle -ancak şimdi anlaşılabilecek bir hakikat ki- “Her şeyi sudan hayattar kıldık” beyanı karşısında hürmetle eğilme arzusunu izhar etmek isterim.

Havanın Temizlenmesi

Fotosentezde hammadde olarak su dışında karbondioksit kullanılır. Her yıl bu şekilde havanın karbondioksitinden 200 milyon ton karbon, karbonhidrata çevrilir. Eğer havanın karbondioksiti muhtelif kaynaklardan desteklenmese çok kısa zamanda tükenir.

Kara bitkilerinin fotosentezci olarak büyük bir rol oynamalarına rağmen, onlardan iki kat fazla fotosentezin

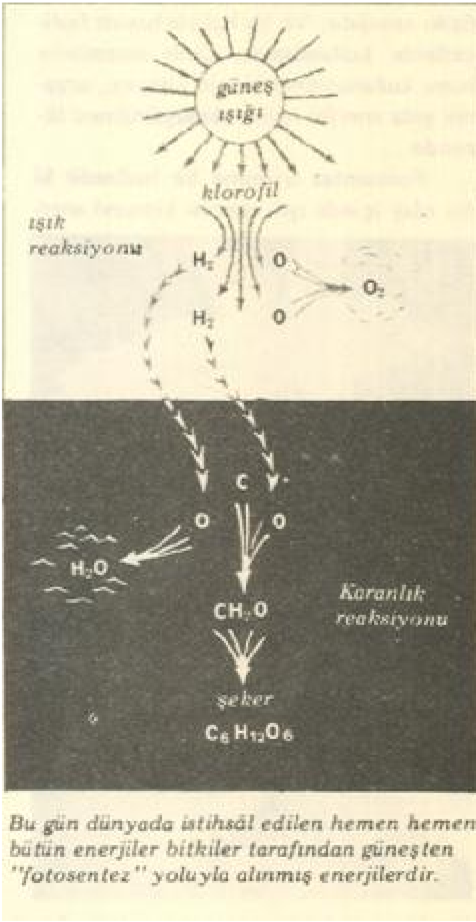
okyanuslarda oluştuğu tahmin edilmektedir. Yeryüzünü saran muazzam saydam satıhlar göz önünde tutulursa bunun bir sürpriz, bu çokluğun da sebepsiz olmadığı anlaşılır. Okyanuslarda fotosentez esas itibariyle alg'ler tarafından yapılır. Suyun dışında başka birşey yaşamasından çok önce, bu bitki dinamoları dünyanın atmosferini zehirli gazlardan temizleyerek, hayata elverişli hale getirmek için belki yaklaşık olarak 2,5 milyar yıl çalışmışlardı. "Diatom"lar denilen bu küçücük algler, fotosentezin su üzerindeki bu muazzam kısmına medar olurlar. Gözle görülemeyen bu mikroskobik canlıları yiyerek geçinen küçük hayvanlar, "zooplankton'lar''da sardalya kadar küçük varlıklardan balina kadar büyük su hayvanlarına kadar besin maddeleridir. Böylece bu görünmeyen yeşil çayırların enerjisi ondan ona geçerek beslenmeyi devam ettirir.

Kloroplastlar ve klorofilin rolü:

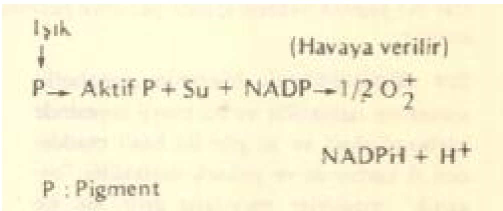
Cidden harikulade mekanizmaya sahip fotosentez hadisesi, kloroplast diye isimlendirilen şayanı hayret derecede düzenli bir kompleksiteye malik, stoplazmik partiküllerde cereyan eder. Kloroplastlara yeşil rengi kazandıran klorofil pigment maddesidir. Bu, fotosentez için en önemli maddedir. Çünkü güneş ışınları, yeşil bitkilerin bu özel pigmenti sayesinde absorbe edilip, canlı sisteme nakledilir. Klorofi1m en önemli hususiyeti ışığı emmesi ve floresans hassası göstermesidir.

Klorofil molekülü yeter derece enerjiye sahip bir ışık kuantumunu absorbe ettiğinde, kendisinin elektronlarından biri "eksite'' edilerek daha yüksek enerjili bir hale döner. Bu aktif pigmentten canlı sisteme taşınan enerji ile su parçalanır ve bu esnada serbest kalan hidrojenler sistemdeki (mesela NADP — Nikotin amid dinukleotid adenin fosfat gibi) özel yakalayıcılarla reaksiyon

kademelerinde kullanılmak üzere yakalanırlar. Kabaca bu kademe reaksiyonları şöyle formüle edilebilir;

Bu gün dünyada istihsâl edilen hemen hemen bütün enerjiler bitkiler tarafından güneşten "fotosentez" yoluyla alınmış enerjilerdir.

Görülüyor ki bu kademede ışık iş görücülüğü zaruridir. Onun için bu reaksiyona "Fotosentezin ışık reaksiyonu kademesi" denir. Bu reaksiyonda ışık enerjisinin absorbe edilmesinden sonra, enerji elektron transferi halinde kademe kademe canlı sisteme aktarılıp neticede sistemde kimyasal enerjiye dönüşümü esastır. Nihayet bu kademede canlı sisteme ulaşan ışık enerjisi, ilk olarak suyu

parçalamada iş gördüğünden, fotosentezin bu reaksiyon kademesi “suyun parçalanması reaksiyonu” olarak da anılır.

Güneşten pigmentlerle canlı sisteme transferi yapılan enerjinin esas itibarıyla fotosentezde karbondioksit asimilasyonu için kullanılması gayedir. Özel laboratuar şartlarında klorofil moleküllerince absorplanan ışık enerjisinin % 75 mm kimyevi enerjiye dönüştüğü hesaplanmıştır ki, bunun için kloroplastlar 7o 75 randıman-la çalışan iyi bir fabrika sayılmaktadır. Buna mukabil bugün teknikte güneş enerjisinden elektrik enerjisi elde etmek için termoiyonik dönüşümlerde ancak % 3-15, fotovoltaik dönüşümlerde ise % 10-12 verim elde edilebilmiştir. Bu da insanların canlı fabrikalardaki yerime asla ulaşamayacaklarını göstermektedir.

Dr. Müh. Muvaffak AYVAZ

BATILI KADIN TOPLUMDA YER Mİ DEĞİŞTİRİYOR?

Sevgi kâinatın en mühim unsurudur. Bir canlı için gıda ne ise sevgi de odur. Bu bütün yaratılan varlıklar için de caridir.

Daha yaşını idrak etmemiş çocuklar dahi sevgiyi anlamaktadır. “7 aylık olarak doğan çocuklar, çocuk kliniklerinde prematüre servisinde özel kafeslerde beslenir ve yetiştirilirler. Bunda çocuğun yanına kimse yaklaştırılmaz. Fakat zaman zaman anneye has maske ve elbise giydirilerek görüşme imkânı verilebilir. Çocuk sevdirilmediği takdirde büyümez.” Çocuk için sevgi çok mühim olduğuna göre ona çok vakit ayırmak gerekmektedir. Hâlbuki bugünkü çalışma hayatı çocukları bundan mahrum etmektedir.

Yapılan son tetkiklere göre; 3 yaşına kadar olan çocukların anneleri ister çalışsın isterse çalışmasın çocuktan ayrılırsa sevgi açlığından ötürü çocuk “hospitalizasyon sendromu’ denen bir ruh hastalığına yakalandığı görülmektedir.

Garplı düşünürler bu mevzuda hemen hemen hemfikir gibidirler. Sosyolog Bassard annenin çalışması ile ilgili eserinde; “Çalışan annelerin yorgun, sabırsız, çabuk kızan; çocukları ile yeterince alakadar olamayan ve çocuğun bakımı ile ilgili işleri yapamayan, ona toplum içinde hususi kabul gören davranış biçimlerini öğretemeyen; çocuğun okul tecrübelerini paylaşamayan kişiler olduklarını, hatta çocuklar kendileriyle ilgilenilmediği hissiyle yalnız, başıboş, kontrolsüz bir durumda bulunduklarını ileri sürmüştür.

“Kadınların çalışma hayatına başlaması çocuk ölümleri nispetinin yükselmesi, gençlik suçlarının artması gibi ban

hadiselerle alakalı bulunmuştur.

“Annelerin çalışması pek hoş karşılanmıyor, hele çocuk yaşının küçük çalışma sebebi maddi ve ihtiyaç dışı olduğu zaman daha da menfi görülmektedir.”

Eyde’a göre, “Çalışma arzusu ağır basan kadınlarda maskülen (erkeğe ait) değerlerin hakimiyeti vardır.

Yudkin ve Holme; “Kadının tabii olarak bulunacağı yerin çocuk, mutfak, ibadet mahalli” olduğunu söyler;

Yarrow, “Çalışan annelerin çocuk yetiştirme rolünde çalışmayanlara nispetle daha güvensiz olduklarını belirtmektedir

Roovman, (1956) çalışanların çocuklarını daha anti sosyal, içe dönük; daha güvensiz olarak ifade etmektedir.

Hoffman, Çalışan annelerin çocuklarında muvaffakiyet nispetini çalışmayan annelerin çocuklarından daha düşük bulmuştur.

Essig ve Morgan, çalışanların kız çocuklarında, Dovvan, Dits, Cambier ve Brown ise erkek çocuklarında uyumsuzluk tespit etmiştir.

ABD Kadın Hakları teşkilatı: “Biz şimdiye kadar yanılmışız. Kadın erkek eşitliği diye bir durum olamaz; kadının en iyi yeri çocuğunun yanı çocuğunun yeri de evdir.”

Ve yine hekimlik açısından gebeliğin 5. ayından sonra çalışmanın karnındaki çocuğa zararlı olduğu da tespit edilmiştir.

Bir siyasi, bir memure kadının ağrısı tuttuğunda vazifesinden 2 ay müddetle ayrılması ve 2 saatte bir emzirilişi, iş randımanına menfi yönde tesir edeceğini belirtir. Şayet kadın çocuğunu emzirmeyip başka kişilerin

eline teslim ederek çalışmaya devam etse o zaman da çocukta gelişme bozukluğu meydana gelecektir. “Mütehassıslara göre, çocuk en az 9 ay emzirilmelidir; sütte lizzozim denen beyin geliştirici; antikor denen çocuğu mikrobik hastalıklardan koruyucu madde vardır; ayrıca emzirmeyen kadınlarda meme kanserinin çok fazla görülmesi de bilinen gerçeklerdendir.” Ve yine yapılan bir tetkike göre; “Kadın işçilerin % 50 sinde dismenore (ağrılı ve bozuk adet), evliler de ise % 46,6 düşük görülmüştür. Ayrıca kadınların erkeklerden daha sık hasta oldukları da tespit edilmiştir”(l0) ABD de son 30 yılın morbidite incelemelerinde ise, kadınların bilinen nisai şikâyetler dışında, üst solunum yolu, sindirim sistemi hastalıklarına yakalandıkları görülmüştür. Bu ise kadının işgücüne tesir etmektedir.

Keza kadınlarda adet görmeme; aşırı adet, adet bozuklukları ve kasık ağrısı gibi şeyler de beklenmedik iş günü kayıplarına yol açmaktadır.

Sanayide çalışan kadınlar Volkoraya göre kimyevi maddeler, vibrasyon gibi bazı üretim faktörlerine karşı daha duyarlı olmaktadır, benzol ve ondan elde edilen şeyler, kükürt, hidroksit, klorpen gibi maddelerle ilişiğe geçen kadınlarda gebelik toksemilerinin ve kan kaybı olaylarının arttığı ifade edilmektedir, zararlı maddeler, üretiminde çalışan kadınların çocuklarında anormallik olduğuna dair neticelere dikkat çekilmektedir.

Bütün bunlardan sonra Prof. Milis, kadınların iş ve meslek sahibi olmalarının çalışma hayatında mesul, idareci mevkilerine gelmelerinin sıhhatlerine evlilik hayatlarına ve doğurganlıklarına menfi yönde tesir ettiğini söylemektedir.

Heymans’a göre, kadında günü gününe uymazlık, değişme ihtiyacı, mantık yetersizliği, ani hareketler,

içtenlik, sabır ve tutum var. Bu ise, kadının içtimai hayatta önemli mevkii almasına müsait değildir.

Hergt ve Shanon ve Zapolean araştırmasına göre; seçkin mevki kazananların çoğu bekâr, evlenenler ise çocuk yapmamaktadır. Ergenlik çağının son yıllarında kızlar arasında rekabet pek fazladır. Bu, bir koca bulma hususunda kendini daha çok gösterme arzusundan ileri gelmektedir. Kızlar bir meslekten ziyade arzularının gerçekleşmesini evlilikte beklemektedir.

Ginzberg (1951) “Çocukların meslek oyunu olarak erkekler kovboy, itfaiyeci, polis vs. kız çocuklar annelik ve öğretmenlik oyunları oynuyor.” diyerek, kadının daha çocukluk devresinde kendi fıtratına eğildiğini ifade eder.

Dr. Alexis Carrel “Kadınlar kabiliyetlerini kendi tabiatları istikametlerinde geliştirmeli, erkekleri taklit etmeye kalkmamalıdırlar” demektedir.

1870 de Madam Martın ve diğer kadınlar hükümet kurma için isyan etti. Madam Martın 1872 de Cumhurbaşkanı oldu. Kısa zaman sonra diğer kadınlar madam Martin’i terk etti ve hükümet iptal edildi.

Kadının analık arzusu daha küçük yaşta ana çizgileriyle gözükür. Simmond de Beauvoir (Kadın Bu Meçhul) adlı eserinde, “Kadın ana olmak ister. Küçük kız çocuğun oyuncağı bebektir. Ergen kız küçük kardeşlerine anne gibi davranır. Küçük kız çocuğu, süt çocuğunu kucağına alıp bakmak, yıkamak, giydirilmesine yardım etmek ister.”

Kız çocuğu duygulu hülyalardan zevk alır, güzel masallardan hoşlanır. Erkek çocuğu makine icatları, savaş aletleri tasarlar, savaşta bulunmayı, güçlü olmayı hayal eder.

Demek ki, kadının evde olması daha küçük yaştan beri ruhuna uygun pozisyondur. Kadında adet öncesi premenstrüel gerginlik denen sinirlilik baş ağrıları şikâyetleri olur. Bu bir haftaya kadar varabilir. Böyle bir kadının idareci, hüküm verme makamında olduğunu düşününüz. Ne kadar yanlış hüküm verme ihtimali vardır. Kadın tamamen adetten kesilince yani menopoz girince ateş basması, terleme, çarpıntı, sinirlilik gibi belirtiler olur. Bu belirtilerin olduğu yaş, kadının müdire veya idareci gibi bir pozisyona gireceği yaş dönemine uyar. Düşününüz bu dahi ne kadar aksaklıklara yol açacaktır.

Kadının psikolojisi de içtimai hayatta çalışmamasını gerektirir. Çünkü kadın hissi bir varlıktır. Hissi olanın idari işlerde başarılı olması düşünülemez. Kadında his ve duygu, erkekte düşünce ve idare hâkimdir.

Kadın heyecanlı ve hissi varlıktır, onun için erkek muhakeme ile temayüz ederken kadın ise heyecanıyla yaşar.

Dr. C.S Ongan eserinde “Fikirler kadınların dimağına değil kalbine işler ve onlar muhakemeden çok duygu ile hareket ederler” demektedir.

“Erkek dışa dönük, faal dış dünyayı ele geçirmek ister. Düşüncesi iyi gelişmiş kadın ise içe dönük ve duygu yönü ağır basmaktadır.” demektedir. Bir kadını kötüleyen, hangi meziyete sahip olursa olsun kadın nazarında iğrenç bir mahlûktur, onu affetmez. Onu metheden kim olursa kadınca azizdir. Kadında his hayatı hakimdir. Tenkit kabul etmez; inatçılığı ve muhatabı dinlememek zaafı buradan gelir. Kendi nefsine itimat ve tarafgirlik kadını hoş görmeden uzaklaştırır.

His hayatı hâkim olan hanımın yeri evi olmalıdır. Çünkü his hayatı çocuğun gelişmesi bakımından mühim bir amildir.

Çocuğun ihtiyacı olan anne sevgisinin tatmini, mükemmel yetiştirilmesiyle istikbali göz önüne alınarak İngiltere’de doğum sonrası kadınların büyük bir ekseriyeti iş hayatına veda etmekte, iki veya üç çocuğu olan kadınlardan ise hemen hemen çalışanını göstermek mümkün görülmemektedir.

Dr. Polat Has

S - Hz. Adem’le Havva’dan dünyaya gelen çocuklar o zaman evleniyorlardı da şimdi neden yasak edildi?

C- Bu sorunun da, benzeri sualler gibi belli miktarlarda ayarlanıp, sistemli olarak gençler arasında neşredilmesi itibariyle çeşitli yönleri bulunmaktadır.

İlk evvela ortaya atanların samimiyetine inanmak oldukça güçtür. Arkasında söylenmesi istenen şey, az bir dikkatle anlaşılacak kadar görünür halde ve vakıhdır. Bütün bunların arkasında mühim hedeflerinden birisi, belki de birincisi ise, dinin esasında bir kısım tenakuzların bulunduğu zannını uyarmaktır.

Aynı cinsten soruların hepsinde nifak rejiminin menfi kaideleri mevcuttur. Haşa!. (Allah yok. Din bir afyon. Mukaddesler birer tabu ve emperyalizmin istismar vasıtaları. Aile ve onda haram ve helal sınırları âlemşümul hakikatlere zıt ve belli bir dönemin değişik istismar unsurları, vs.)

Bu çirkin perdenin aralanmasıyla görünen şeyi uzun boylu izah etmeye gerek var mı?. Birbirine zıt emirlerle bu güne kadar devam eden din, artık akıl ve mantığın zaferi karşısında mercüyyetini kaybetmiştir. Öyle ise serazat ve çakırkeyif, aklımıza esen herşeyi yapmalıyız. Bu, kız kardeşle, hala ve teyze ile evlenme bile olsa..

Işte masum gibi görünen sualin arkasındaki tüyler ürpertici şeni tasavvurlar ve iğrenç planlar ve işte (pozitivizm) ve “rasyonalizm” kalkan yapılarak, körpe dimağların iğfal edilmesi.

Cemiyetimizin bir kesiminde, dinin ve neslin muhafazası prensibini tahrip etmeyi hedef alan bu istifham, imal edildiği çevreye bakılarak cevap verilmese ve ortaya sürenlerin fikir çarpıklıkları itibariyle, bu da onların saldırıları itibariyle doğrulardan biridir dense, belki daha isabetli olacaktır. Ama biz yine de bir iki cümle ile üzerinde durup birşeyler söylemek istiyoruz.

Evvela bu bir dini mesele, hem de dinin teferruatına ait bir meseledir. Dine inanmayanın, hele din'in temel prensiplerini kabul etmeyenin, bu türlü şeyleri kurcalamağa asla hakkı yoktur.

İkinci olarak din, emir ve yasaklarıyla inananlar için bağlayıcı olduğunda kimsenin tereddüdü olmasa bile, münkirler için böyle birşey iddia edilemez. Bu itibarla, bir kısım kimseler ibahiye düşüncesi içinde, her istediklerini yapsalar dahi, inanan hiçbir insan onlara karışmayacaktır. Nitekim şu anda bilip karışmadığı gibi. Zira her dindar katiyyen bilir ki, amel ve davranışlardaki sapıklık ve inhiraflar sadece ve sadece, düşünce, tasavvur ve kanaat bozukluğundan doğar. Bunlara istikamet getirilemedikten sonra, davranışları düzeltmeğe uğraşmak beyhudedir.

Üçüncü olarak, bu, dinin teferruatına ait bir meseledir. Bu türlü meselelerde, beşerin tekâmülüne muhazi (paralel) olarak, gelişme manasında değişmeler olmuştur. Şu anda muhatabı bulunduğumuz emir ve yasaklar -hikmetlerden kat-ı hazar- o zamanki emir ve yasaklardan farksızdır.

Dün, bir batında dünyaya gelenlerin izdivacını yasaklar; bugün de anne-baba münasebeti zaviyesinden yasaklar kor ve "bu muamele haramdır" der. Bu tıpkı bir çocuğun bütün bir gelişme döneminde, hayatına ait kanunlara müdahale edildiği, yemesi, içmesi ve giymesi değiştirildiği; hatta seviyesine göre bir dil kullanılıp tenezzülat yapıldığı gibi, devamlı gelişme kaydeden beşer

hayatında da aynı şeylere riayet edilmiştir. Nasıl ki, çocuğun bakım, görüm ve anlayışına riayet etmek bir küçüklük; hatta bilgisizlik değildir; aksine bir büyüklük ve irfan işidir. Öyle de, dünden bugüne gelişen ve olgunlaşan insanlığın, her devrine göre kanun koymak aynı-hikmet ve hakikattir.

Dördüncü olarak, bu meselenin, sualde ifade edildiği şekilde cereyan etmesi, itimat edeceğimiz kaynaklarda mevcut değildir. İsrailiyat menşeli olduğu kanaati daha kuvvetli görünmektedir. Ancak Kuran-ın naslarına istinaden hilkat zincirini Adem (a.s.) ve zevcesine bağladığımız için, böyle bir şeyi kabul etmeye kendimizi mecbur biliyoruz. Meselenin aslına inilmeden olduğu gibi kabul edildiği takdirde, beşere maslahatlara riayet dersi verme sadedinde geçici olarak cevaz verilmiş ve sonra kaldırılmak suretiyle zamanla bu kabil ahkâmın değişebileceği ihtarı yapılmıştır.

Beşinci olarak, muvakkaten tecviz edilen böyle bir muamele, muhataplarının farklılığıyla hususiyet arz etmektedir. Evet... Yetiştikleri yuva, gökten gelen emirlerle daima nurlu ve hane halkı olarak vicdanları devamlı uyanık olan bir aile, elbette ki başkalarından çok farklı olacaktır.

Yeryüzünde ilk insan olma tazeliği; işlenen küçük günah’ın büyük cezasının, gönüllerde ürperti hâsıl eden dehşetinin devam etmesi ve böyle bir zelle ile cennetten uzaklaştırılmış anne ve babanın inkisar dolu birer gönülle, başında bulundukları bir yuvada, mubahlar dahi endişe dolu ve ürkütücüdür.

Böyle bir yuvada birbiriyle izdivaç yapacak kimseler yanyana dursalar dahi, oruçlu insan gibi ferman çıkacağı ana kadar birbirlerine ters bile bakmazlar. Böyle bir yuvada kalplerin eğilmesi, vahyin yıldırım gibi çarpan ayetleriyle düzeltilir. Ve... Böyle bir yuvada bütün sınırlar yok edilse dahi, insanlar vicdanlarının sarp yapısını aşamayacaklardır.

Hâlbuki daha sonraki hanelerde, bahsedilen manaların ve bağlayıcı hususların hiçbiri bulunmadığından, sınırlara riayet edilemeyecektir. Belki de çok erken yaşlarda münasebetsiz davranışlar bütün bir hayat boyu hacalet halini alıp devam edecektir. Hele aile yuvasının muhtaç olduğu huzur ve emniyeti öyle ihlal edecektir ki o yuva artık bir çıyan yuvasına inkılâp edecektir.

Şimdi bir kere düşünün; kız kardeşine, halasına yeğenlerine karşı behimi hislerinin mağlubu sergerdan bir gurubun barındığı evde huzur tasavvur etmek mümkün müdür!.

Herkes göz koyduğunu kapmak için, kötülükler düşünecek, hatta öz kardeşleriyle rekabete girişecek; belki de, aynı düşünce ile Hz. Adem'in evlatları arasında cereyan eden, cinayetlere başvurulacak ve keşmekeşlikler sürüp gidecektir.

Demek ki koruyucu müeyyideler; vicdanları uyanık tutan saikler mevcut ise, mevzuat olduğu zaman, o türlü mevzuat suiistimal edilmese bile, tembih edici faktörlerin yok olması, bağlayıcı atmosferin silinip gitmesiyle her çeşit suiistimal mevcut olabilecektir.

Ben, sırf batılı tasvir etmemek için duyduğum ve gördüğüm şeylerin şerhini getirmek istemiyorum. Yoksa ailedeki küçük ihmallerin neticesi, insanı insanlığından utandıracak öyle hadiseler cereyan etmektedir ki, onların karşısında ürpermemek mümkün değildir.

Bu hususu da noktalarken diyebiliriz ki: hanelerinin duvarlarında "İniniz, bazınız bazınıza düşman olarak" sesinin ihtizazları duyulan bir hane, havi bulunduğu haşyet, saygı, ürperti ve sarsıcı endişelerle günümüzün hanelerine benzemediği gibi, o haneye ait muvakkat ahkâm da, hanelerimizdeki ahkâma benzemeyecektir.

Kaldı ki, bu şekilde cereyan eden muamelenin adedi hakkında da birşey söylememiz oldukça güçtür. Belki hadise bir kere, belki de iki kere cereyan etti.

Beşinci olarak, izdivacın tekeffül ettiği hikmetlerden bir tanesi de, servet dağılımını temin ve malın belli ellerde teraküm ve tedavülünü (1) önlemektir. Hâlbuki o devirde bütün insanlar Hz. Adem'in evlatlarından ibaret olduğu ve küre-i arz baştanbaşa onların istifadelerine takdim edildiği için, ne temerküz, ne tehaşşüd(2), ne de teraküm asla bahis mevzuu değildir. Günümüzde ise, içtimai yapı kazandığı hüviyetle büyük farklılıklar arz etmektedir.

Şunu da hemen arz edeyim ki; başka tariklerle servet dağılımı yapılsa değişik ahkâm ortaya çıkacak değildir. Bu mevzuda söylenmiş ve söylenecek her söz, mutlak hikmet sahibinin hikmetine hayranlık ifadesi ve destan tutmaktır.

Acaba, Cenab-ı Hak bu meseleye değişik bir şekil veremez miydi?..

Zat-ı Ulûhiyete karşı böyle bir soru, beni bilgisizlik hem de suiedeptir.

Allah (c.c) bir Adem (a.s) ve bir Havva yarattığı gibi, ikinci bir Adem (a.s) ve Havva da yaratabilir. Hem şu anda ve bütün geçmiş devirlerde, binlerce, yüz binlerce âlemler yaratan Allah'a (c.c) ikinci bir Adem, ve Havva yaratmak hiç mi hiç ağır gelir mi? Ne var ki, hikmeti öyle iktiza ettiği için öyle yarattı.

Hem bizim sınırlı ve bozuk güzellik ölçülerimize ve hikmet hendesemize göre yaratacak değil ya...

Biz kâinattaki güzellik ve çirkinlikleri, onun emir ve nehiyleri menşurundan geçirmek suretiyle, güzellik ve çirkinlik şuuruna erebildik. Onun her emrini minhac edinerek eşya ve hadiselerin tefsirine koyulduk. Her

hükmünün birer sabit kanun olduğunu kavradığımız nispette, ortaya attığımız prensiplerde isabet edebildik.

O, bütün insanlığı Adem (as) ve Havva köküne bağladı ise öyle olmasını en güzel kabul ettik. Kaldı ki insanlar arasındaki rabıtanın böyle bir kökle alakası da oldukça kuvvetlidir.

Cismaniyetteki bu vahdet, ruhlardaki birliğin tohumunu taşımaktadır. Tıpkı bir ağacın köküne ve çekirdeğine inildikçe birlik zuhur ettiği gibi..

Bu safhada ağaç hem erkek ve hem de dişiyi mündemiç (3) bulunmaktadır. Aşılayan da odur, aşılananda. Birbirinden uzaklaşıp erkeklik dişilik ayrılığı ortaya çıkınca, telkih ve telekküh (4) durumu da değişik olacaktır.

İnsan olarak herkese karşı duyduğumuz insani alakayı, Âdem (a.s) ve Havva vahdetiyle, yaratanın gönlümüze koyduğu muhabbette ve insanlıkta görüyoruz. Dünkü ahkâmın bugünkü değişikliğini ise hükümleri karşısında iki büklüm olduğumuz Zatın hikmetine; hikmet içindeki kökten uzaklaşmaya ve beşeri silsile içindeki teçhiz edilmeye; erkeğiyle kadınıyla insanlığın özüne ait manaları yüklenmeye veriyor. “Her işte hikmet-i vardır, abes fiil işlemez Allah” diyoruz.

M. F. D.

1) teraküm ve tedavül: Birikmek ve elden ele gezme

2) temerküz: Merkezleşme, yığılma

tehaşşüd: Birikme yığılma

3) mündemiç: Dürülüp sarılan, içine alınmış olan.

4) telkih: Aşılama

telekkuh: Gebe kalabilme

Sızıntı

Gurup her vicdanda
çeşitli burkuntulara yol açar
ve bir hüzün esintisi halinde
bir ürperti meydana getirir.
Halbuki her kayboluş,
bir yeniden doğuşun
müjdesini de taşımaktadır.
Akşam sabah'ın,
kış bahar'ın,
ölüm de bir ikinci dirilişin ...